

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN STELSELONDERZOEK 2014-2015

Meander

Plaats : Amsterdam
BRIN nummer : 06ZQ|C1
Onderzoeksnummer : 281486
Datum onderzoek : 9 februari 2015
Datum vaststelling : 16 maart 2015

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	11
	BIJLAGE 1 OORDELEN	13

1 INLEIDING

Op 9 februari 2015 heeft de inspectie Meander bezocht in het kader van een landelijk stelselonderzoek naar de staat van het primair onderwijs in Nederland. Het doel van dit onderzoek is het verzamelen van informatie over de kwaliteit van het onderwijs, waarover de inspectie rapporteert in het Onderwijsverslag 2014-2015. Tevens is gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestaat uit de volgende activiteiten:

Vooraf:

- Controleren van de wettelijke voorschriften, waaronder onderwijstijd;
- Analyseren van alle documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.

Tijdens:

- Bestuderen van schooldocumenten waarin de school haar beleid en aanpak op diverse terreinen verwoordt;
- Bijwonen van lessen in Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 1/2, 3/4, 4/5, 6, 7/8 en 8;
- Gesprekken met de directie, de intern begeleider(s) en leraren zijn gevoerd;
- Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 worden de bevindingen van het onderzoek op Meander gegeven. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie. Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

2 BEVINDINGEN

Algemeen beeld

Het kwaliteitsprofiel van SBO Kolom Zuid, locatie Meander, laat een positief beeld zien. De school heeft sinds het vorige inspectiebezoek (april 2013) een mooie kwaliteitsslag gemaakt. Eerdere tekortkomingen op het vlak van de zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg zijn weggewerkt en een aantal onderdelen is zelfs als goed beoordeeld. Het gaat daarbij allereerst om het schoolklimaat. Verder bieden de leraren de leerlingen veel structuur en is de werksfeer in de groepen in hoge mate taakgericht, waarbij kinderen tot leren kunnen komen. Daarnaast heeft het handelingsgericht werken een krachtige impuls gehad. De ontwikkelingsperspectieven zijn functioneel voor het handelen in de klas en vervullen een sturende rol bij het bepalen van het aanbod. In lijn hiermee is ook de begeleiding en ondersteuning versterkt. Verder is het planmatig werken aan verbetering, als onderdeel van de kwaliteitszorg, als goed beoordeeld. De school heeft een klein, bevlogen team dat veel waarde hecht aan het samen werken, samen leren. Er is sprake van een professionele en lerende organisatie en dit biedt een mooie basis voor de verdere schoolontwikkeling.

Toelichting

Opbrengsten

De Inspectie van het Onderwijs is op dit moment nog niet in staat om op basis van de uitstroomgegevens of eindresultaten te beoordelen of de leeropbrengsten op schoolniveau overeenstemmen met de mogelijkheden van de leerlingenpopulatie. Zij geeft dan ook nu nog geen oordeel over de resultaten van de school. Wel heeft de inspectie zich op basis van de eindresultaten van de schoolverlaters van de afgelopen drie jaren (2014, 2013 en 2012) een beeld gevormd van deze opbrengsten. De onderstaande uitspraken moeten echter met de nodige voorzichtigheid bekeken worden omdat een onderzoek naar de normen voor opbrengsten nog niet afgerond is. Op basis van de door de school aangeleverde gegevens lijken de eindopbrengsten voor de Meander van voldoende niveau. In de afgelopen twee jaar (2013, 2014) stemmen de resultaten voor zowel begrijpend lezen als rekenen-wiskunde overeen met wat gemiddeld genomen verwacht kan worden van scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie qua (cognitieve) capaciteiten. Het jaar daarvoor (2012) waren de resultaten voor begrijpend lezen en rekenen-wiskunde lager dan verwacht. Positief is dat, hoewel de gemiddelde intelligentie van leerlingen terugloopt, er sprake is van een stijgende lijn in de opbrengsten. Ook slaagt de

school er jaarlijks in om enkele leerlingen terug te plaatsen naar het regulier onderwijs.

Aanbod

De school heeft een actueel leerstofaanbod. Vorig jaar zijn de taal- en leesmethoden vernieuwd en dit jaar worden nieuwe methoden voor rekenen en wiskunde en voor de zaakvakken (aardrijkskunde, geschiedenis, natuur en techniek) ingevoerd. De leraren besteden daarnaast in hun lessen veel aandacht aan de woordenschatontwikkeling. Om de effectiviteit te verhogen kiest de school er voor om het taalonderwijs te koppelen aan de zaakvakken. De thema's van de taalmethode vormen de leidraad voor de keuze van het aanbod in, wat de school noemt, de wereldvakken. Door nieuwe woorden en begrippen op een contextrijke wijze en in samenhang aan te bieden, krijgen deze meer betekenis voor leerlingen en zullen de begrippen naar verwachting beter beklippen. Om de spreekvaardigheid te stimuleren werkt de school met filosofische vragen, waarover leerlingen in een kleine kring wekelijks spreken met elkaar. Naast de cognitieve vakken en het aanbod voor de sociale ontwikkeling besteedt de school veel aandacht aan creativiteit (elke donderdag crea-middag). In dit kader krijgen leerlingen een breed aanbod. Naast muziek (zingen) worden er workshops aangeboden waaruit kinderen kunnen kiezen, zoals fotograferen, jambe, drama, decorbouw en koken. De school werkt in dit kader samen met externen, waaronder de muziekschool en de stichting Educatieve Projecten.

Schoolklimaat

De school hecht veel belang aan een goed en veilig schoolklimaat. Er zijn duidelijke afspraken en regels en deze worden ook consequent nageleefd. Met behulp van de aanpak 'De Vreedzame School' besteden leraren gericht aandacht aan de sociale competenties en aspecten van burgerschap. Er zijn in dit kader ook leerlingen opgeleid als mediator en zij kunnen klasgenoten ondersteunen bij het oplossen van conflicten. Leraren gaan op een constructieve, opbouwende wijze met de leerlingen om en realiseren in hun groep een veilig leerklimaat. Ook de sfeer tussen leerlingen onderling is vriendelijk en verdraagzaam. De school krijgt sinds de invoering van het passend onderwijs verhoudingsgewijs meer leerlingen die specifieke begeleiding behoeven op gedragsmatige aspecten. Dit is de reden dat het team zich laat scholen op gedragsregulering. Verder volgt de school de sociale ontwikkeling van leerlingen met een genormeerd instrument en peilt zij cyclisch de tevredenheid van leerlingen, ouders en personeel. De peilingen laten zien dat de betrokkenen de school als veilig beleven.

De lessen

Het pedagogisch klimaat in de groepen is goed. Dit geldt ook voor taakgerichtheid. In alle groepen is terug te zien dat leraren het activerende directe instructiemodel hanteren. Dit maakt de lesopbouw voor leerlingen voorspelbaar en draagt bij aan de rust in de groep. De leraren besteden tijdens hun uitleg aandacht aan de strategieën en proberen de lessen voor leerlingen in te bedden in een betekenisvolle context. In de meeste groepen heeft de inspectie ook vormen van coöperatieve werkvormen gezien, waarbij leerlingen in tweetallen of in groepjes werken. Dit verloopt ordelijk en in goede harmonie. De leerlingen worden op een constructieve, positieve wijze aangesproken door de leraren en krijgen tussentijds ook feedback op hun werkhouding en gemaakte werk.

De leraren stemmen de lessen voldoende af op de onderwijsbehoeften van leerlingen. Zij onderscheiden verschillende instructiegroepen en leggen bijzonderheden en kortdurende interventies vast in de groepsmap. De meeste leraren leggen aan het eind van de dag vast wat behaald is en wat nog om aandacht vraagt. Zo'n logboekregistratie biedt een mooi handvat voor de korte zorgcyclus.

Begeleiding en ondersteuning

Op het gebied van begeleiding en ondersteuning ziet de inspectie een positieve ontwikkeling. Meer dan voorheen bieden de ontwikkelingsperspectieven voor leraren een handvat voor het plannend en sturend handelen in de klas. Ook voor de jongere kinderen wordt nu tijdig het voorlopig perspectief vastgesteld. Uit de doelen die de school stelt blijkt dat zij uitgaat van hoge verwachtingen.

Op basis van hun ontwikkelingsperspectief, onderwijsbehoeften en leervorderingen clusteren leraren de leerlingen in instructiegroepen en leggen de aanpak vast in de groepsplannen. Deze plannen worden na iedere methodetoets bijgesteld. In het ondersteuningsplan heeft de school de criteria vastgelegd welke leerlingen, aanvullend op het groepsplan, in aanmerking komen voor extra zorg en ondersteuning. In dat geval stelt de school aanvullend een handelingsplan op, bijvoorbeeld voor gedrag. Sommige leerlingen krijgen specifieke hulp buiten de klas, bijvoorbeeld logopedie, leesondersteuning of fysiotherapie. De school heeft ook een aantal leerlingen die zeer moeilijk lerend zijn. Zij krijgen passende ondersteuning. Om de leerlingen meer te betrekken bij hun eigen ontwikkelingen en hen meer verantwoordelijk te maken, bespreken leraren een aantal keren per jaar met de kinderen over wat ze willen leren en hoe ze willen leren. Afspraken hierover worden vastgelegd in het kindplan, dat deel uit maakt van het portfolio van elk kind. De leraren zijn vaardig in het

maken van de plannen en het evalueren hiervan. De intern begeleiders hebben een coördinerende en coachende rol en ondersteunen de leraren bij hulpvragen.

Kwaliteitszorg

De school heeft een stabiel en professioneel team, dat onder leiding van de directeur met grote voortvarendheid werkt aan de schoolontwikkeling. De school heeft twee jaar geleden vrijwillig gekozen om te participeren in een verbetertraject van de Kwaliteitsaanpak Basisscholen Amsterdam (kba). In dit kader is een verbeterplan opgesteld en de voortgang is door de experts van de kba gemonitord. De belangrijkste speerpunten liggen op het aanbod voor taal- en rekenen, de zorgstructuur (handelingsgericht en opbrengstgericht werken) en de didactische vaardigheden van leraren (klassenmanagement, afstemming en vakdidactiek). Uit de laatste audit (december 2014) blijkt dat de school een mooie ontwikkeling doormaakt en dat steeds meer leraren voldoen aan de meer complexe competenties, zoals de aandacht voor strategieën, het geven van feedback en het stimuleren van de zelfverantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van leerlingen. Dit is ook wat de inspectie in de school terugziet.

De school is bezig met het opbouwen van een systeem van interne kwaliteitszorg, waarbij in eerste instantie kwaliteitskaarten zijn ontwikkeld, die een handvat bieden bij het bewaken van de schoolafspraken (vakdidactiek en doorgaande lijn in de aanpak). Deze kwaliteitskaarten zijn er nu voor technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen en wiskunde. In het kader van de gesprekkencyclus vinden er klassenconsultaties plaats aan de hand van een kijkwijzer. Ook maakt de school soms gebruik van video-interactie begeleiding. De school investeert voortdurend in de professionalisering van leraren. De meeste leraren hebben een hoog opleidingsniveau (academisch) en alle leraren hebben de masteropleiding SEN (Special Needs) afgerond. De leraren zijn positief over het kwaliteitsbeleid en de stimulerende wijze waarop de directeur de zaken aanstuurt ('laat mensen groeien'). Daarmee zijn de condities om met elkaar verder te werken aan de kwaliteitsontwikkeling en de borging van de bereikte resultaten gunstig.

3 CONCLUSIE

Kwaliteit

Het onderwijs op SBO-Zuid, locatie Meander is op de onderzochte onderdelen op orde. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden geen tekortkomingen kent. Om die reden blijft het basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw bekeken wordt of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	(SBO) De resultaten van de leerlingen aan het eind van de speciale basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					•

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.4	De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.			•	
4.5	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen van incidenten in en om de school.			•	
4.6	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op de afhandeling van incidenten in en om de school.			•	
4.7	Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				•
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.3*	(SBO) De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast.			•	
7.4*	(SBO) De school volgt of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzen.			•	

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.				•
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	
9.7	De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT1B	In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen (art. 13 WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT2B	In het schoolplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 12 WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	